

Posouzení diplomové práce Bc Lenky Vidršperkové „Pohádka jako sen“

Vedoucí diplomové práce: Doc.PhDr. Miloš Kučera, CSc.

Posudek oponenta

Téma práce je velmi zajímavé. Sleduje vztahy snu a pohádky u dětí i dospělých v odborné literatuře i vlastním výzkumném šetření.

Úvodní teoretická část je velmi kvalitně zpracovaná. Autorka vybrala vhodné teoretické zdroje, nejvýznamnější autory v tématice snu i pohádek, i ty, kteří se pokusili obě oblasti propojovat, především Gézu Róheim a Ravit Raufmanovou. Dobře s nimi pracuje po stránce odborné i textové. Čtenáře tak uvádí velmi přesvědčivě do sledované problematiky.

Výzkumná práce zahrnovala sběr snů a dalšího empirického materiálu od 18 dětí ve věku 6-14 let. S jednou dívkou byl snový materiál sbírán opakovaně v delším časovém horizontu.

Sny byly sbírány v rozhovorech, probíhalo i pozorování dětí (ostých a podobné znaky chování), text postup přesně popisuje (např. snahu získat co nejvíce detailů okolo snu, případně jeho opakování). Ukazuje také, že dívky vyprávěly podstatně více snů, chlapci méně.

Autorka potom předkládá sny jednotlivých dětí včetně možné interpretace. Řadí je vzestupně podle věku. Tato část je velmi poutavá, a plní funkci prezentace dat. Interpretace jsou velmi jemné a citlivé, autorka hledá odkazy na „vnější“ témata a jejich žánry (film, hra, skutečné zážitky, denní snění), ale i vnitřní úzkost, přání ad. Poukazuje na zajímavé znaky snů.

Následuje kazuistika snění jedné vybrané dívky (14 let). Autorka tu sleduje více snů, prokládaných rozhovorem s dívkou Veronikou. Interpretace je velmi pěkná. Autorku musím moc pochválit za citlivé zacházení a empirickým materiálem. Opět se sledují i spojení s literaturou nebo jinými kulturními modely. Stmívání, které Veronika sama nabízí, je velmi oblíbeným seriálem pro dívky a představená interpretace ve spojení se sny je přesvědčivá. Autorka však vyhledává i další spojení s klasickými pohádkami.

Srovnává tento případ s kazuistikou ženy u Ravit Raufmanové. Raufmanová porovnává sen mladé ženy s pohádkou O Modrovousovi. Autorka diplomové práce pomocí dalších autorů, kteří vykládají pohádku Modrovous, připojuje analytickou interpretaci snu publikované Raufmanovou.

Následuje velmi zajímavá kapitola o obsahovém a formálním srovnání snu a pohádky, tedy naplnění hlavního cíle celé práce. Autorka sleduje kategorie, které generovala z empirických dat – zvíře, rodiče a prarodiče, úzkost, genderové stereotypy. A formální kategorie jako zhušťování, zmenšování a zvětšování, schéma.

Možná mohla Lenka Vidršperková explicitně jmenovat i další, protože je ve svých interpretacích uvádí. Zejména velmi zajímavá práce s přáním, věštecké sny a pocity viny v nich, obavy z vlastní moci nebo moci vlastních přání.

V závěru se velmi opatrně posuzuje spojení snu a pohádky a výhody a rizika takového spojení.

Já bych ráda v tomto kontextu ještě upozornila na interpretační nadání autorky, které je v práci zřetelné.

Text Lenky Vidršperkové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji jí k obhajobě

Praha 16.5.2017

Ida Viktorová